

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ СЪС СЕМЕЙСТВОТО И ДЕЦАТА ОТ МОНТЕСОРИ ГРУПА – В ЕЛЕКТРОННА СРЕДА И В ДЕТСКАТА ГРАДИНА В ЗОНА „ДЕЙНОСТИ ОТ ПРАКТИЧЕСКИЯ ЖИВОТ“

Соня Петрова Дакова, Пенка Иванова Ганчовска
Детска градина „Славейче“, Враца

INTERACTION WITH THE FAMILY AND THE CHILDREN FROM THE MONTESSORI GROUP – IN THE ELECTRONIC ENVIRONMENT AND IN THE KINDERGARTEN IN THE AREA OF PRACTICAL LIFE ACTIVITIES

Sonya Petrova Dakova, Penka Ivanova Ganchovska
Kindergarten „Slaveiche“, Vratsa

Abstract: Modern preschool education takes into account the role of family education. Today, at the time of the Covid-19 pandemic, education has had to undergo a change – remote search in an electronic environment. In our group we work on the Montessori Method. The essence of the method is a special environment in which the child has freedom of action and a strictly determined system of materials. In the area „Activities of practical life“ practical skills necessary for life are acquired. It was the work in this area that the children could realize in a family environment. Using modern technology and the Internet, we conducted online training, with our parents sending us photos and videos.

Keywords: Montessori method, e-learning, family

Подкрепящата среда в детската група има за цел създаване на атмосфера на толерантност към различията и уважение към личността на всяко дете, отговор на индивидуалните потребности от достъпни дейности и учебно-възпитателни програми.

Уникалността на периода „детство“ се определя от две основни характеристики. Едната е свързана с разбирането му като подготовка и прелюдия към „истинския живот“ в света на възрастните, другата – като право на собствена самоценност и реализация. Ако в образователен аспект детството се възприема като социализация и същевременно като процес на творческо вграждане на детето в културата, то в предучилищна възраст съществуват възможности за изява и развитие на индивидуалността и изграждане култура на поведение като способност на детето за адаптация и ориентация в средата. Ако обаче, детството е само „подготовка за живота“, то предучилищният период е помощна хронология към човешкото развитие и неговата основна цел е реализацията на приемствеността в образователните степени, чрез критериите на училището. Какво е „светът на възрастните“ спрямо детето? Кои са неговите основни информационни носители? Разбира се, това са родителите. В този период от живота семейството е най-референтната група, изграждаща ценностното отношение на детето към света. Парадоксално е обаче, че са налице концепции, в които приоритетната роля на семейството във формирането на личността се счита за относителна. Семейното и обществено възпитание са взаимосвързани, допълват се и при определени условия и граници са взаимнозаменяеми (приоритет в тези релация има общественото възпитание), но принципно са неравнозначни и със своя собствена идентичност, стойност и самоценност.

Философията на метода Монтезори е наблюдаването на децата и техните потребности, в специална среда, в която има строго детерминирана система от материали. В тази подготвена среда децата имат собствен избор и свобода на действия, но не безцелно. Материалите в подготвената среда на Монтезори има са по един, така детето се учи на търпение, да работи заедно с останалите и да споделя. Учителят в Монтезори групата помага вместо да осъжда, намесва се в работата на детето, не когато то се е концентрирало, а се отзовава само, когато то пожелае помощ. Методът позволява на всяко дете да следва своята вътрешна интуиция, своята индивидуална нужда да се учи и расте, използвайки сетивата си и своята креативност. Принципът на Монтезори метода е „Помогни ми, да го направя сам!“.

През учебната 2018/2019 година нашата група „Слънце“ в ДГ „Славейче“ гр. Враца е една от първите в града, която започна работа по метода Монтезори. В групата са осигурени всички необходими Монте-

сори материали в петте зони за обучение на децата. Родителите бяха поканени на родителска среща, на която се запознаха с философията на метода от г-жа Р. Венева (детски психолог и Монтесори учител от НБУ). След което проведохме тренинг с децата и родителите, където се запознаха с материалите по зоните и работата с тях. За четири години работа по Метода Монтесори, децата развиха своя потенциал, умения, способности и знания.

В зона „Упражнения от практическия живот“ децата развиват, нужни за живота умения; фината моторика; двигателна координация; подпомага се общото нервно-психологическо развитие на детето. В първа възрастова група въведохме правилата на групата с помощта на тихите упражнения. Децата предпочитат да работят предимно в тази зона, защото е най-близка до семейната среда – пресипване на макарони, преливане на вода, метене на под и маса, миене на съдове, рамки с копчета, гладене, пране. Въведените правила се повтарят всеки ден, възрастният трябва да е модел и да показва на детето спазването на правилата и реда. Тези правила родителите трябва да ги изискват и прилагат, и вкъщи. Родители и учители трябва да знаят, че всичко, което правят вместо детето е пречка за неговото развитие.

Упражненията от тази зона са разделени на пет групи – „Упражнения за контрол на движенията и координация“, „Грижа за собствената личност“, „Грижа за средата“, „Упражнени за вежливост и отношения“ и „Особени упражнения за движение“.

В детската градина освен работата с Монтесори материалите в зоната, с децата готвехме за празници и отглеждахме зеленчуци в био-градинката. За „Деня на християнското семейство“ направихме баница и сладки, заедно с родител месихме и направихме пухкава питка. За Деня на детето приготвихме вкусна торта. Често правим салата със зеленчуци от нашата градинка. За Еньовден децата набраха липа от дърво в двора на детската градина и приготвихме чай. Включихме се в инициативите на Гората.бг и Горско стопанство гр. Враца за засаждане на жълъди, от които имаме дръвче, засадено в двора на детската градина. Децата посадиха и борче в двора на градината. В седмицата на бащата, ни гостуваха татковци, които запознаха децата със своите професии.

През учебната 2019/2020 г. настъпи пандемия от Ковид-19 и преминахме в обучение в електронна среда. За тази цел създадохме група във вайбър, където поставяхме задачи и обяснение към тях за изпълнението към родителите и децата. Всички родители се отзоваха и за обратна връзка ни изпращаха снимки с работата на децата. В семейната среда липсват Монтесори материалите, но „Упражненията от практическия живот“ дават възможност да се извършват и вкъщи. Веднъж в седмицата ни изпращаха снимки от работата им. Децата сервираха маса, готвеха, чистиха, гладеха, сменяха спално бельо, работеха в градината, боядисваха и твориха. Родителската общност прие и одобри този метод на обучение за децата си, и с желание, и удоволствие се включваха във всички дейности.

Обещанието за свободен свят, което даде Мария Монтесори и за което тя работеше, почива на условието да оставим всяко дете да разкрие себе си в хода на развитието си. Молбата на Монтесори е да се създаде среда, която да се отличава с естетическата си грижа и осъзнатост, както и с процес на обучение, практикуван с възможно най-малко вмешателство в стремежите на самото дете. Времената са се променили и науката, както и нашата работа, са постигнали огромен напредък; но нашите принципи само се потвърждават, а заедно с тях и убеждението ни, че човечеството може да се надява, че ще намери решение на проблемите си, само като обърне вниманието си и силите си към откриването на детето и към развитието на огромните заложи на човешката личност в хода на нейното формиране.

References:

1. Maria Montessori, Tainata na detstvoto, izdatelstvo Asenevci, s. 8.
2. Maria Montessori, Da otkriesh deteto, izdatelstvo Asenevci, s. 8.